

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека імені Михайла Максимовича

ВІЛЬНІ ТВОРЯТЬ МАЙБУТНЄ!

21 листопада — День Гідності та Свободи

**ВІЛЬНІ
ТВОРИТИ
МАЙБУТНЄ**

**21 листопада -
День Гідності та Свободи**

Щороку 21 листопада в Україні відзначається День Гідності та Свободи, у який вшановують громадянський подвиг, патріотизм і мужність людей, що виступили на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини і громадянина, національних інтересів нашої держави та її європейського вибору під час подій Помаранчевої революції 2004 року та Революції Гідності 2013-2014 років.

21 листопада - День гідності та свободи

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

№ 872/2014

Про День Гідності та Свободи

З метою утвердження в Україні ідеалів свободи і демократії, збереження та донесення до сучасного і майбутніх поколінь об'єктивної інформації про доленосні події в Україні початку XXI століття, а також віддання належної шани патріотизму й мужності громадян, які восени 2004 року та у листопаді 2013 року - лютому 2014 року постали на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини і громадянина, національних інтересів нашої держави та її європейського вибору, постановляю:

1. Установити в Україні День Гідності та Свободи, який відзначати щорічно 21 листопада.

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

Петро ПОРОШЕНКО

13 листопада 2014 року

День гідності та свободи почали відзначати з 2014 року – в річницю початку Євромайдану. Свято з'явилося після відповідного указу п'ятого президента Петра Порошенка і було встановлене "з метою утвердження в Україні ідеалів свободи та демократії, збереження та донесення до сучасного і майбутніх поколінь об'єктивної інформації про доленосні події в Україні початку XXI століття, а також віддання належної шани патріотизму й мужності громадян, які восени 2004 року та у листопаді 2013 року — лютому 2014 року постали на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини та громадянина, національних інтересів нашої держави та її європейського вибору".

Історично склалося, що українці виходили на акції протесту саме у двадцятих числах листопада. Крім цього, Помаранчева революція та Революція гідності починалися з невдоволення діями Віктора Януковича. Так, у 2004 році українці вимагали повторних виборів, а у 2013-му – підтримати євроінтеграцію.

За попередніми результатами другого туру, оголошеними 21 листопада Центральною виборчою комісією, перемогу в президентських перегонах здобув Віктор Янукович. Масові та брутальні фальсифікації під час голосування та підрахунку голосів збурили українське суспільство. Прихильники опозиційного кандидата – Віктора Ющенка, 22 листопада вийшли на мітинги незгоди. Протестний рух охопив найбільші міста України, а центром став Майдан Незалежності у Києві. Внаслідок цих подій відбувся повторний другий тур президентських виборів за результатами якого переміг Ющенко.

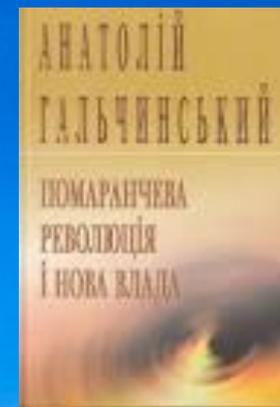
У листопаді 2005 року новообраний Президент заснував свято – День Свободи. У грудні 2011 року наступний Президент України Віктор Янукович скасував День Свободи і об'єднав його з Днем Соборності.

Україна на шляху до Європи = Ukraine on its way to Europe : проміжні результати Помаранчевої революції / за ред. Юліане Бестерс-Дільгер ; Віденський ун-т ; Дослід. фокус Європ. інтеграція та Півд.-Схід. й Східев Європа. - Київ : Києво-Могилянська академія, 2009. - 383 с.

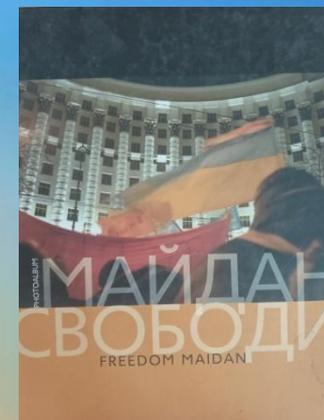
Гальчинський, Анатолій Степанович.

Помаранчева революція і нова влада / А. С. Гальчинський ; Ін-т стратегіч. оцінок. - Київ : Либидь, 2005. - 368с

Помаранчева революція: внутрішній та зовнішній аспекти / ред.-упоряд.: Л. Кудіна, Н. Демчук, О. Обухівська. - Київ : Молодіжна Альтернатива, 2005. - 80 с.

Майдан Свободи = Freedom maidan : Фотоальбом / Упоряд. Г.Вишеславський. - Київ : Оранта, 2005. - 160с.

По той бік розуміння: Україна та Європа після Помаранчевої революції : За матеріалами міжнародного наукового семінару "Перед визнанням: Україна та Європа після Помаранчевої революції", Київ - На УКМА - 30 вересня 2005 року: Збірник наукових статей / За заг. ред.: Гейра Флікке, Сергія Кисельова. - Київ : Атіка, 2006. - 228с.

Україна на шляху до Європи = Ukraine on its way to Europe : проміжні результати Помаранчевої революції / за ред. Юліане Бестерс-Дільгер ; Віденський ун-т ; Дослід. фокус Європ. інтеграція та Півд.-Схід. й Східев Європа. - Київ : Києво-Могилянська академія, 2009. - 383 с.

Слабошпицький, Михайло Федотович. Пейзаж для Помаранчевої революції : Хроніка-колаж / М. Слабошпицький ; Михайло Слабошпицький. - Київ : Ярославів вал, 2005. - 262с.

21 листопада 2013 року уряд Миколи Азарова виступив із заявою про відмову від підписання угоди про асоціацію з Європейським союзом. Причиною такого рішення назвали нібито невраховані наслідки від санкцій з боку Росії. Ввечері цього ж дня розпочалися перші акції протестів. Спочатку українці організувалися на протест через соціальні мережі в Києві.

"Добре, давайте серйозно. От хто сьогодні до півночі готовий вийти на Майдан? Лайки не рахуються. Лише коментарі під цим постом зі словами "Я готовий". Як тільки набереться більше тисячі, будемо організовуватися".

Такий допис опублікував на своїй сторінці у Facebook журналіст, Мустафа Найєм. Через годину після публікації, кількість коментарів перевалило за 600, а бажаючих вийти на Майдан в Києві виявилось більше тисячі. Перша акція протесту розпочалася близько 22:00. Учасників мітингу нараховувалось близько півтори тисячі. Цього ж дня небайдужі вийшли на Євромайдани також у Львові, Донецьку, Харкові, Ужгороді, Луцьку та інших містах.

Українська Революція
гідності, агресія РФ і
міжнародне право / М. М.
Антонович, Б. В. Бабін, М.
О. Баймуратов [та ін.] ;
[Антонович М.М. та ін. ;
упоряд. і заг. ред.:
Задорожній О.В.] ; Укр. асоц.
міжнар. права. - Київ : К.І.С.,
2014. - 1013, [1] с

З другої половини 22 листопада кількість людей на мітингу стала зростати і вже до 24 листопада на Майдані зібралося близько ста тисяч протестувальників. У ніч з 29 на 30 листопада силовики розігнали активістів, які зібралися на Майдані Незалежності. Влада пояснила це бажанням розчистити місце для новорічної ялинки. Застосування сили до мітингувальників спричинило ще більшу хвилю протестів – з проєвропейських вони перетворилися на антиурядові.

Учасники Євромайдану вимагали відставки президента В. Януковича. В ніч на 30 листопада беркутівці жорстоко розігнали мітингувальників, постраждали десятки людей. Саме тоді мирний протест переріс у справжню революцію! Вже 1 грудня вийшло до одного мільйона протестувальників — киян та мешканців інших міст та сіл України. В лютому 2014 р. злочинний режим Януковича був повалений, а сам він втік до росії.

Відстоювання найвищих демократичних цінностей коштувало життя 106 вбитих («Небесна сотня») та більше 2 тисяч поранених. Майдан стояв три місяці, до самої весни 2014 р., а потім в країні розгорнулися інші драматичні події — окупація росією Криму та територій Донецької та Луганської областей...

Гідність і свобода - це наріжні цінності, що визначають фундамент української нації і крізь століття вели покоління наших предків до своєї мети – незалежної держави. Цінності, що плекали мрію, будували шлях для її втілення і нині дають силу і мужність, щоб захищати свою Батьківщину від ворога.

Гідність і свобода – це портрет українця. Кожного – і військового, і рятівника, волонтера і лікаря, фермера і залізничника, кухаря і дизайнера. Це незмінна характеристика нас усіх як народу. Нашої сили і волі, нашої наснаги до боротьби, нашого нестраху й уміння усілякими засобами, а часом і голіруч протистояти ординській навалі.

Ми платимо високу ціну за нашу мрію. Однак, незважаючи на всі спроби нас залякати, далі йдемо вперед. Бо українці вирости з укоріненим на генетичному рівні прагненням волі. Нині воно ще дужче гуртує нас перед нашою мрією і завданням – бути самостійним господарем на власній землі.

Майдан від першої особи. Мистецтво на барикадах : [зб. спогадів] / Укр. ін-т нац. пам'яті ; [упоряд.: Тетяна Ковтуненко, Тетяна Привалко]. - Київ : Фенікс, 2016. - 302, [2] с. : іл. - (Щоденник Майдану).

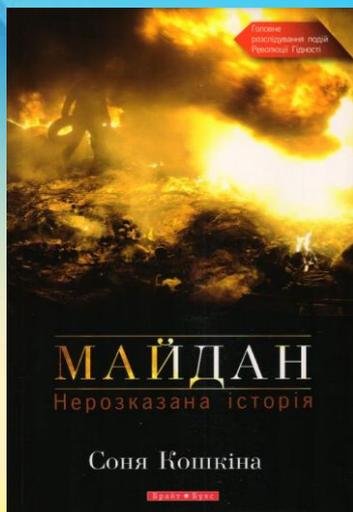
У збірнику подані фрагменти спогадів очевидців протестних акцій, що відбувалися в Україні з 21 листопада 2013 року до 22 лютого 2014 року і названі Революцією Гідності. Інтерв'ю зібрані Українським інститутом національної пам'яті у рамках проекту «Майдан: усна історія».

The celestial hundred / K. Bohdanovych, , H. Bondareva, , Yu. Bukhtoyarova [et al.] ; [K. Bohdanovych, H. Bondareva, Yu. Bukhtoyarova et al.]. - Kharkiv : Folio, 2018. - 205, [3] p.

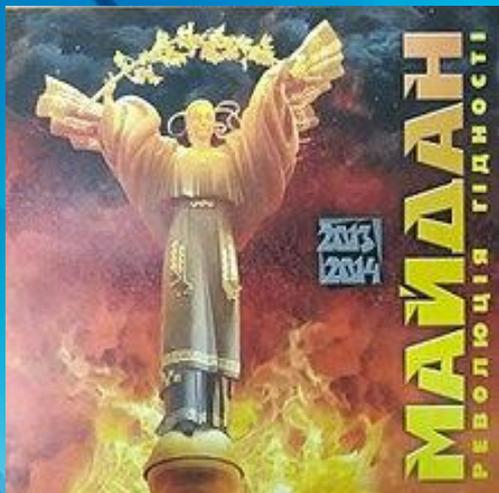
Це книга-реквієм. Книга-посвята тим учасникам Революції гідності, які віддали найцінніше — своє життя — заради того, аби Україна та всі ми встали з колін. Щоб почали змінювати свою державу, а наші діти та онуки дістали змогу жити в іншій країні. Герої цієї книги — звичайні люди з різних куточків нашої держави. Вони дуже різні — заробітчани, науковці, підприємці, вчителі... Якби не Майдан, вони б ніколи не зустрілися. Це він об'єднав їх, зробив побратимами та «воїнами світла».

Ця книга була написана заради того, аби пам'ять про величезну самопожертву героїв Небесної сотні назавжди залишилася в серцях українців. Вона — німе нагадування всім нам про те, якою ціною ми здобули свободу та новий шанс для своєї країни стати справжньою європейською державою.

Кошкіна, Соня. Майдан : нерозказана історія : голов. розслідування подій Революції Гідності / С. Кошкіна ; Соня Кошкіна ; [ред. М. Іванцова]. - Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2015. - 394 с., [11] арк. кольор. фотоіл. : іл. - Справжнє ім'я авт.: Ксенія Василенко

Про подвиги рядових українців, завдяки стоїцизму яких стала можлива Революція Гідності, сказано і написано вже чимало. Буде сказано і написано ще більше - вони заслуговують. Однак до виходу цієї книги ми не знали, що відбувалося все три місяці Майдану в кулуарах влади. Влада в широкому сенсі - як у стані представників режиму Януковича, так і тодішньої опозиції.

Майдан. Революція гідності. 2013-2014 : фотолітопис у 3 блоках : вид. присвяч. пам'яті полеглим і подіям, що відбулися в Україні протягом листоп. 2013 р. - лютого 2014 р. / [авт. ідеї: С. Кубів, О. Святоцький ; ред. рада: С. Кубів, О. Святоцький, О. Наливайко та ін. ; фотографи: П. Шаповал та ін. ; [худож. ред.: О. Святоцький та ін.]. - Київ : Ін Юре, 2015. - [120] с. розділ. паг. (3 блоки) : фотоіл. - Блок 1-ший: Народ - єдине джерело влади в Україні ; Блок 2-гий: Україна понад усе! ; Блок 3-тій: Герої не вмирають!. -

«Майдан: Революція гідності» – фундаментальне видання, яке складається з трьох частин (початок Революції гідності, життя Майдану та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні), розповідає про події, що відбулися в листопаді 2013 року – лютому 2014 року в центрі столиці України. Над трилогією працювало понад 30 фотографів, 95% світлин – спонтанно зроблені фото учасників Майдану. Альбом підготовлено за кошти спонсорів та меценатів і видано тиражем у 1 тис. примірників, вона не продається. Гортаючи сторінки трилогії, читачі зможуть відстежити той нелегкий шлях, яким пройшли їхні батьки, родичі та загиблі Герої, впізнати на світлинах своїх рідних, близьких та знайомих, замислитися, якою ціною вони виборювали для нас шанс збудувати вільну та багату європейську державу

Майдан. Свідчення : Київ, 2013-2014 роки : [добірка свідчень про події Революції Гідності в Україні] / [над кн. прац.: О. Андрєєва, У. Головач, Л. Лисенко та ін.] ; за ред. Леоніда Фінберга та Уляни Головач. - Київ : Дух і Літера ; kmbs, 2016.

Ця книга — добірка свідчень про події Революції Гідності в Україні (листопад 2013 — лютий 2014 років). Зібрано та публікуються розповіді оборонців, медиків, священників, митців — людей різного віку та фаху, мешканців практично всіх регіонів країни. Вони були учасниками й свідками Майдану — етапу "народження нової нації".

Борітеся - поборете! : поезика революції / [уклад. та авт. передм.: О.М. Уліщенко; фото М.А. Чернов, Я.В. Казаков; текст: В.С. Бойко та ін.]. - Харків : Vivat, 2014. - 95, [1] с

До книги увійшли вірші поетів різних поколінь, поєднаних однією ідеєю — боротьбою за незалежність, свободу і соборність України. Поетичні рядки сповнені туги за полеглими в нерівному бою і, разом із тим, світлої віри в перемогу, нездоланність нашого народу. Світлини з Майдану проникливо відтворюють усю палітру буремних протистоянь.

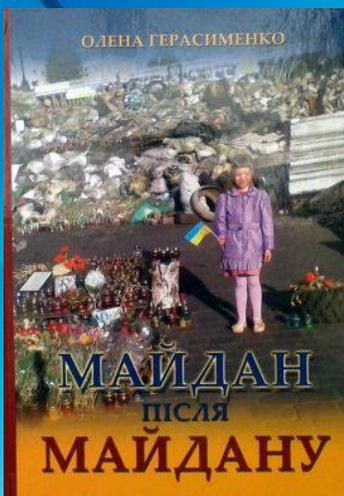

Майдан : погляд зсередини : спогади "Львів. брами" - захисників першої барикади, що під мостом на вул. Інститутській / [авт.-упоряд.О. Трайдакало]. - Київ : Book Express ; Мельник М.Ю., 2018.

На перший погляд, це історія про простих людей — справжніх, щирих, добрих і небайдужих. Проте їм судилося стати насправді незвичайними, видатними людьми. У подіях Революції гідності на київському Майдані їм довелося поєднати доброту і терпимість із праведною люттю задля порятунку всієї України. Без перебільшення, самовідданість і щоденна робота цих людей із легендарної «Львівської брами» зробили можливими тектонічні зміни в українському суспільстві.

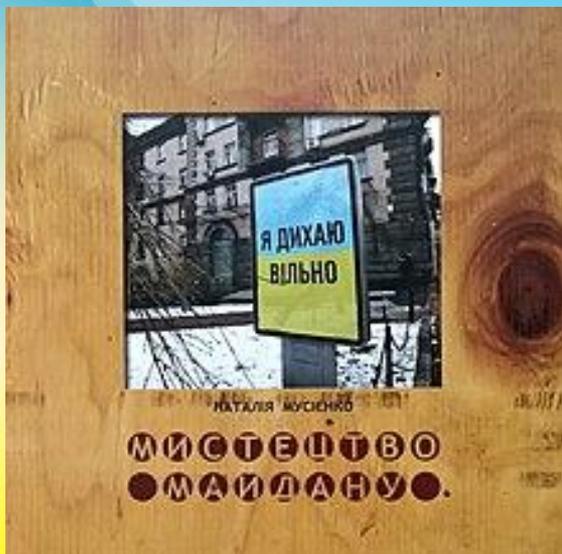
У цій книзі на 100% справжні автентичні емоції і почуття: терпимість до опонента, яка увінчується порозумінням; справжнє братерство людей, об'єднаних спільною метою і великою національною родиною (це у часи, коли навіть сусіди можуть ворожо ставитись одне до одного); відчайдушна стійкість мирного протесту; криваве протистояння з ворогом, який перетнув межу людяності; невимовна гіркота втрати людей, які стали за нетривалий час найдорожчими, рідними людьми, оскільки народились як справжні Українці.

Ця історія не про жорстокість протистояння з ворогом. Вона про справжні чесноти найкращих людей, які живуть поміж нас. І вона насправді захоплює.

Герасименко, Олена.
Майдан після Майдану / О. Герасименко ; Олена Герасименко. - Київ : ВІПОЛ, 2016. - 135, [1] с. : фотоіл.

Написати цю книгу автора надихнуло сором'язливе замовчування подій на Майдані Незалежності після Революції Гідності. Тим більш, що все частіше можна почути, що Революція ще не закінчилася, вона продовжується. Для багатьох учасників тих подій ще тоді, в лютому 2014 року, було це зрозуміло. Але довелося вибирати: або воювати, або тиснути на владу.

Мусієнко, Наталія. Мистецтво Майдану / Н. Мусієнко ; Наталія Мусієнко ; [художник М. Лунів ; редактори: В. Алексанич, О. Прокопчук]. - Київ : Майстер-принт, 2015. - 95, [1] с. : фотоіл

«Мистецтво Майдану» — книга, написана Наталією Мусієнко, українським культурологом, кандидатом філософських наук і мистецтвознавицею. Монографія досліджує вибух мистецької креативності у її різноманітності під час Революції Гідності на Майдані 2013-2014 рр. у Києві. Разом з іншими діячами культури авторка підтримала Революцію гідності, і з перших днів почала фіксувати художні прояви, які невід'ємно супроводжували перебіг подій.

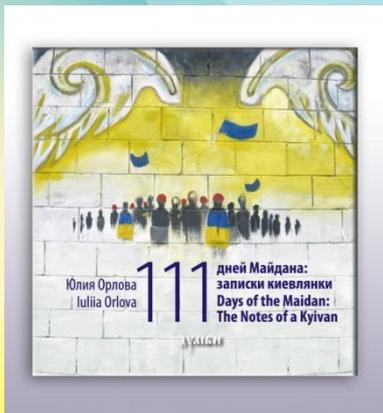
Мухарський, Антін.

Майдан. (Р)еволюція духу / А. Мухарський ; автор і куратор проекту Антін Мухарський. - Київ : Наш Формат, 2014. - 302, [9]

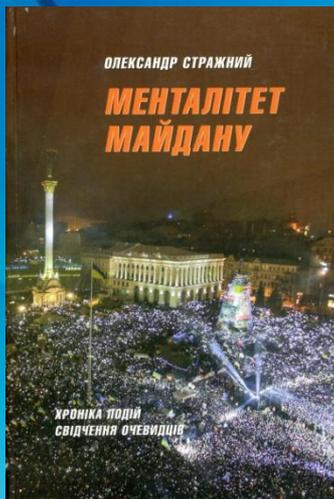
Великий культурологічний альманах, в якому зібрано свідчення очевидців, публіцистичні статті та есе українських письменників і філософів, науковців і митців, присвячені знаковим подіям української національно-визвольної революції в період з листопада 2013-го до лютого 2014 року. Альманах є однією з найперших спроб якнайповніше висвітлити, осягнути, осмислити історичні, філософські й культурні аспекти та проблематику революційних днів. Видання розраховане на коло читачів, яким цікава контраверсійна точка зору на українську історію, політику і культуру. Нове видання чітко структуроване, докладний опис кожного матеріалу супроводжується фотографією або малюнком. Альманах ілюстрований близько 200-ми світлинами авторства українських фотографів та митців.

Орлова, Юлія.

111 дней Майдана: записки киевлянки = 111 days of the Maidan: the notes of a kyivan : timeline-роман / Ю. Орлова ; Юлія Орлова ; [фот. Ю. Орловой ; пер. англ. С. Ципко ; гл. ред. и авт. предисл.: М. Гримич]. - Київ : Дуліби, 2014. - 139, [1] с. : фот.

Книга безпосередньої учасниці подій Майдану киянки Юлії Орлової – це синопсис історичних подій у Києві протягом трьох місяців кінця 2013 – початку 2014 року – день за днем, ніч за ніччю, ніяких фантазій – лише гола-голісінька правда. Це книга про київську протестну культуру, про киян і про українську солідарність. Це timeline-роман.

Стражний, Олександр Сергійович. Менталітет Майдану : хроніка подій - свідчення очевидців / О. Стражний ; Олександр Стражний. - Нове вид. - Київ : Дніпро, 2016. - 251, [1] с.

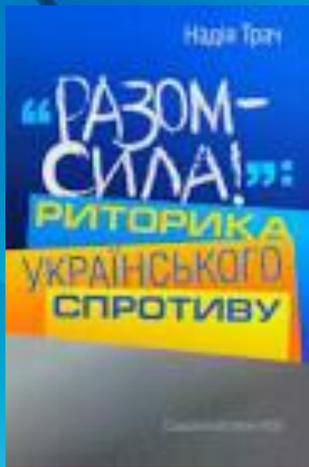
У цій книзі подано огляд подій, що відбувалися в Україні в листопаді 2013 – лютому 2014 років. Ретроспектива Революції Гідності розгортається на фоні голосів її учасників, а також на тлі аналізу схожих революцій в інших країнах світу. Розгляд, зроблений не просто учасником Руху спротиву, але й психіатром, надає фактам неочікуване осмислення. Менталітет Майдану виведено в динаміці і суперечностях – він, як організм, зароджується, дорослішає, усвідомлює себе і, врешті решт, діє. Аналізуючи поведінку учасників руху спротиву і пересічних громадян, що підтримали або не підтримали Майдан, автор робить висновки про те, які саме риси української ментальності під час екстремальної ситуації виявили себе найбільшою мірою, а які залишилися «незадіяними». Завершується книга підсумком, яким чином змінилося світосприйняття українців після Майдану, і що може чекати на Україну в майбутньому

Токмань, Ганна.

Майдан: сторінка живої історії / Г. Токмань ; Ганна Токмань. - 2-ге вид., випр. і допов. - Ніжин : Лисенко М.М., 2015.

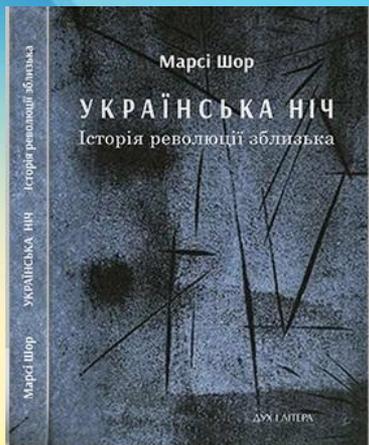
У книзі спогадів однієї з рядових учасниць революційних подій кінця ХХ - почтку ХХІ ст. в Україні передано особисті враження, роздуми, емоції оповідачки. В есеїстичній формі висвітлено суб'єктивний погляд на протестні суспільні процеси в країні. У центрі розповіді – ніч штурму київського Майдану 18-19 лютого 2014 року. Окреслено психологічні портрети людей, з якими авторка була поруч.

Трач, Надія. "Разом - сила!": риторика українського спротиву : соціолігвістичні есеї / Н. Трач ; Надія Трач. - Київ : Кліо, 2015. - 141, [3] с., [8] арк. кольор. іл.

У збірці есеїв авторка пропонує читачеві аналіз понад 800 слоганів українського спротиву - у фокус потрапляє період Євромайдану 2013-2014 рр. та подальший розвиток подій в сучасній Україні. В есеях, які мають і наукове підґрунтя (соціолінгвістика, дискурс-аналіз), риторичку суспільних подій висвітлено у науково-публіцистичному стилі. Із цієї збірки можна довідатися, як мова формує ідентичності та цінності, відображає суспільні зміни, якою є динаміка революційної риторики (у зіставленні з попередніми українськими протестами - Студентською революцією на граніті 1990 р. та Помаранчевою революцією 2004 р. та з демонстраціями в інших країнах світу).

Шор, Марсі. Українська ніч = The Ukrainian night : історія революції зблизька / М. Шор ; Марсі Шор ; пер. Олександра Буценка. - Київ : Дух і Літера, 2018. - 259, [2] с. - Парал. тит. арк. англ. ориг. - Вих. дан. ориг.: New Haven ; London : Yale University Press, 2017

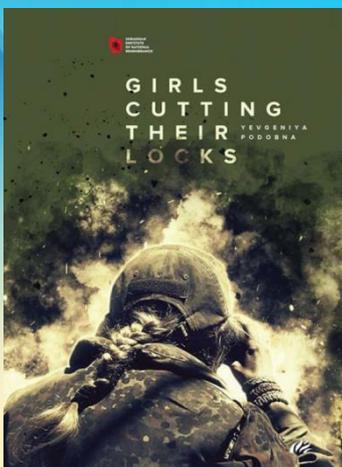

Захід сприйняв Революцію Гідності та війну на сході України як один із епізодів світової політики. Для українців це були виклики, що показали світові цивілізаційний вибір України. Книжка Марсі Шор, дослідниці новітньої історії Східної Європи з Єльського університету, заснована на оповідях активістів і бійців, батьків і дітей, розгортає контексти їхніх власних інтерпретацій пережитого та бачення майбутнього України.

Бура, Дар"я Миколаївна. Хроніка війни 2014-2020 : [у 3 т.]. Т. 1 : Від Майдану до Іловайська / [Р. Зіненко, І. Михайлишин, Г. Харченко та ін.] / Д. М. Бура, О. В. Красовицький ; Дар"я Бура, Олександр Красовицький. - Харків : Фоліо, 2020. - 477, [3] с. : іл. - (Хроніка)

«Хроніка війни» — це документальне дослідження, літопис-хроніка подій 2014—2020 років в Україні, від завершального етапу Майдану до наших днів. Метою написання книги було прагнення переосмислити новітню історію, нагадати хронологію подій, що призвели до анексії Криму Російською Федерацією і початку гібридної збройної військової агресії РФ на Донбасі. Упорядники переглянули і хронологічно впорядкували тисячі публікацій щоденних новин і повідомлень з офіційних джерел.

Podobna, Yevgeniya. Girls cutting their locks : a book of memories : (the Russo-Ukrainian War) / Y. Podobna ; Yevgeniya Podobna ; [Ukrainian Inst. of Nat. Remembrance]. - Kyiv : Люта справа, 2020. - 344, [6] p. : ill.

Книга «Дівчата зрізають коси» - це спогади 25 жінок-військових, які брали участь у російсько-українській війні у складі Збройних сил України та добровольчих підрозділів у 2014-2018 рр. як стрілки, кулеметниці, медики, мінометниці, снайперки та ін. У спогадах йдеться про бойові операції різних років на Луганщині та Донеччині, про звільнення українських міст та сіл від окупантів, спогади про побратимів, місцевих мешканців, воєнний побут, а також роздуми про становище жінки в українському війську в різні періоди війни. Розповіді доповнені фотографіями із зони бойових дій.

Основним геополітичним наслідком Революції Гідності став вихід України із зони впливу Росії в економічній та політичній сферах. Був скасований позаблоковий статус України, та розпочалася масштабна реформа Збройних сил України.

Вшановуючи пам'ять полеглих і висловлюючи вдячність живим, усвідомлюючи непроминуцність уроків обох революцій в Україні, ми мусимо завжди пам'ятати, якою ціною дістається нам свобода, мусимо прагнути до відновлення територіальної цілісності нашої держави, до подальшого зміцнення її обороноздатності, до впевненого поступу на європейському шляху, з якого не повинно бути вороття.

